

Melding van gebreken in een wettelijke controle bij de AFM

Het wetsvoorstel voorziet in een verlaging van de drempel waardoor accountantsorganisaties eerder melding doen van geconstateerde mogelijke gebreken in een wettelijke controle. Voorgesteld wordt om een beperking op te nemen van de geheimhoudingsplicht: die plicht is (uitsluitend) niet van toepassing als accountantsorganisaties vertrouwelijke gegevens aan de AFM verstrekken in verband met de melding van een geconstateerde mogelijke overtreding van de EU-verordening of van de voorschriften gesteld in de Wta en daaraan gerelateerde beroepsreglementering. Aangenomen wordt dat accountantsorganisaties eerder een melding zullen doen als expliciet is bepaald dat de geheimhoudingsplicht niet aan de melding in de weg staat, stelt de Memorie van toelichting.

Artikel 20 lid 2 van de Wta is hierop aangepast. De voorgestelde wettekst luidt:

Een accountantsorganisatie kan, in afwijking van het eerste lid, vertrouwelijke gegevens of inlichtingen verkregen bij het verrichten van een wettelijke controle verstrekken aan derden, indien artikel 26, vijfde lid, van toepassing is, of aan organisaties als bedoeld in artikel 48, eerste lid, voor zover die gegevens of inlichtingen noodzakelijk zijn voor de in dat lid bedoelde beoordeling, of aan de Autoriteit Financiële Markten indien de vertrouwelijke gegevens of inlichtingen samenhangen met de melding van een door de accountantsorganisatie geconstateerde mogelijke overtreding van de EU-verordening of de bij of krachtens deze wet gestelde voorschriften.

We plaatsen de volgende kanttekeningen:

1. De Memorie van toelichting gaat nader in op de in te voegen zinsnede, waarin gesproken wordt van een 'mogelijke' overtreding. Deze frasering wordt gebruikt 'omdat in het stadium waarin een melding aan de AFM kan worden overwogen, er waarschijnlijk (nog) geen sprake is van een door de toezichthouder vastgestelde tekortkoming in de wettelijke controle'. Als dit volgens de wetgever de achterliggende reden en bedoeling is voor de formulering, dan klopt de tekst niet. De accountantsorganisatie constateert een overtreding c.q. tekortkoming in de wettelijke controle en informeert daar de AFM over. Dat doet de accountantsorganisatie alleen wanneer zij er na onderzoek en overweging van overtuigd is dat het een overtreding of tekortkoming is. Het 'mogelijke' heeft betrekking op de AFM, niet op de accountantsorganisatie.

We verzoeken de minister daarom voor een andere formulering te kiezen. Een mogelijke suggestie hiervoor zou kunnen zijn door 'mogelijke overtreding' te vervangen door: een 'gerechtvaardigd vermoeden van een overtreding'. Daarbij zij overigens aangetekend dat de beoordeling of een overtreding zwaar genoeg is om te melden, -voor zover te beoordelen- geheel open is en aan de accountant wordt overgelaten.

Aangezien het gaat om een vermoedelijke (en geen vastgestelde) overtreding, ligt het in de lijn om een bepaling aan de wettekst toe te voegen die de vrijwaring van de accountantsorganisatie door de AFM voor alle gevolgen van een dergelijke melding regelt. Immers, als de AFM de vermoedelijke overtreding zelf vaststelt zijn betrokken medewerkers ook gevrijwaard. Wij verzoeken de minister om een dergelijke vrijwaringsregeling op te nemen.

2. Daarnaast vragen we de minister de formulering 'of de bij of krachtens deze wet gestelde voorschriften' nader te verduidelijken. Ziet de werking van de beperking van de geheimhoudingsplicht in dat kader bijvoorbeeld ook op het voorgestelde en gewijzigde artikel 18 van de Wta, dat ziet op de resultaatverplichting van accountantsorganisaties om ernstige tekortkomingen in wettelijke controles succesvol te voorkomen? Wordt de accountantsorganisatie hiermee niet verplicht gesteld om mee te werken aan een eigen veroordeling?
3. In de voorgestelde gewijzigde tekst van artikel 20, lid 2 van de Wta wordt verwezen naar 'organisaties als bedoeld in artikel 48, eerste lid, voor zover die gegevens of inlichtingen noodzakelijk zijn voor de in dat lid bedoelde beoordeling'.

Zoals we in hoofdstuk 6 (Vereenvoudiging en versterking toezicht) hebben aangegeven, kan wat SRA betreft artikel 48, eerste lid komen te vervallen. De AFM gaat de toetsingen van de opzet en werking van stelsels van kwaliteitsbeheersing van accountantsorganisaties zelf ter hand nemen, het getrapte toezichtstelsel komt te vervallen alsook de convenanten ten aanzien van de uitvoering van de kwaliteitstoetsingen.

In dat kader heeft SRA geen (wettelijke, juridische, legitieme) rol meer in het Wta-toezicht. Kwaliteitstoetsing en -bevordering van stelsels van kwaliteitsbeheersing voor het niet Wta-domein valt buiten de scope van de wet.

Ook in artikel 20, lid 2 kan de verwijzing naar 'organisaties' dus komen te vervallen.

4. SRA pleit voor professionaliteit en volwassenheid in de keten. Bij de constatering van een gebrek in een wettelijke controle moeten huidige en vorige accountant daarover kunnen spreken, en samen van kunnen leren. Klikken is geen oplossing en bevordert de kwaliteit niet. Hoor- en wederhoor moet gewaarborgd zijn in de keten, en hoort mede verankerd te worden in deze wetsaanpassing.